
Od redakcji

Media, Kultura, Społeczeństwo nr 1 (3), 5-7

2008

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

OD REDAKCJI

27 lipca 2007 roku w Łodzi zmarł Janusz Dunin. Profesor pozostawił po sobie ogromny dorobek – opublikował liczne książki oraz artykuły naukowe i publicystyczne z obszaru bibliotekoznawstwa, bibliofilstwa, księgoznawstwa, literatury, edytorstwa, czytelnictwa i historii publikacji. Główny nurt zainteresowań Profesora obejmował teorię i praktykę komunikowania za pomocą słowa – najważniejszym przedmiotem jego badań i publikacji zawsze było pismo i druk. Odrębny nurt jego twórczości stanowiły tematy związane z kulturą regionalną Wilna i Łodzi. Jedną z ostatnich inicjatyw naukowych Profesora było powołanie do życia czasopisma „Media – Kultura – Społeczeństwo”. Współpraca z Profesorem była dla nas wszystkich niepowtarzalnym przeżyciem. W trzecim numerze naszego czasopisma, chcielibyśmy przypomnieć jego sposób myślenia o mediach i komunikacji oraz nakreślić jego sylwetkę – człowieka życzliwego i zawsze chętnego do pomocy.

Na trzeci numer składa się osiemnaście tekstów podzielonych na cztery bloki tematyczne. Zaczynamy od bloku, w którym wspominamy Profesora Dunina. Numer otwiera znany tekst Profesora „Druk i wielkomijski folklor”, pierwotnie opublikowany w 1973 roku w „Łódzkich Studiach Etnograficznych”. W tym tekście Profesor w stylu nieco przypominającym wczesne analizy Marshalla McLuhana kreśli obraz wielkomijskiej kultury, analizując ją przez pryzmat materiałów drukowanych tworzących jej folklor. Podobnie jak McLuhan, który w swojej pierwszej książce *Mechanical Bride* zajmował się wielkomijskim folklorem człowieka żyjącego w cywilizacji przemysłowej, analizując wszelkie jego przejawy (m.in. przekazy reklamowe, gazety, opery mydlane, książki kryminalne, komiksy), Profesor również zajmuje się folklorem miasta przemysłowego – żywiłowo rozwijającej się Łodzi – poddając analizie wszelkie drukowane elementy tego folkloru (wiersze, powieści drukowane w prasie, komiksy)¹. Tekst ten zasługuje na szczególną uwagę dziś, kiedy niemal koniecznością staje się podjęcie

¹ Warto przypomnieć, że podtytuł książki McLuhana brzmi właśnie „Folklor człowieka przemysłowego”. McLuhan M., *The Mechanical Bride: Folklore of Industrial Man*, Bacon Press, Boston, 1967, [1951].

badań nad folklorem rozwijającej się na naszych oczach kultury konsumpcyjnej. Łódź znów może posłużyć jako przykład miasta będącego w trakcie ważnej z badawczego punktu widzenia transformacji.

Kolejne trzy teksty znajdujące się w tym bloku są, z konieczności fragmentaryczną, próbą opisu drogi życiowej Profesora oraz jego dorobku naukowego. Jacek Ladorucki szkicuje życiorys naukowy Profesora oraz opisuje własne doświadczenia ze współpracy z Profesorem. Z tego szkicu wyłania się obraz niezwykle życzliwego człowieka o wielkiej erudycji i mądrości życiowej. Takim zapamiętaliśmy go również w redakcji. Jolanta Ługowska zajmuje się natomiast jedną z ważniejszych dziedzin zainteresowań Profesora – książką dziecięcą. O tym jak ważna była to dziedzina świadczyć mogą m.in. słowa ze wstępu do książki zawierającej „niezapomniane wiersze” dla dzieci, w którym Profesor podkreśla, że chciałby „inspirować nie tylko do pierwszych rozmów o literaturze, o jej trwaniu, ale i zmienności świata, który odszedł i który trzeba nowym pokoleniom rosnącym w tej jego zmienności wyjaśniać” (Dunin J., *Stefek Burczymucha i inne niezapomniane wiersze*, Nasza Księgarnia, Warszawa 2007). Andrzej Kempa przedstawia bibliograficzny wykaz publikacji Profesora, obejmujący czas pracy w Wyższej Szkole Humanistyczno-Ekonomicznej.

Blok wspomnieniowy kończymy jednym z ostatnich tekstów przyniesionych przez Profesora do redakcji. W krótkim szkicu „Telewizja źle opisana” profesor z właściwą sobie lekkością komentuje niektóre mankamenty współczesnej telewizji. Ten tekst jest ważny dla nas z kilku powodów. Po pierwsze, jest to jedna z ostatnich rzeczy napisanych przez Profesora. Po drugie, świadczy o tym, że właściwie do samego końca Profesor był żywo zainteresowany problematyką dotyczącą mediów. Wreszcie po trzecie, ilustruje on niezwykłą wrażliwość Profesora na zmiany zachodzące we współczesnych mediach – szczególnie te dokonujące się na styku elektronicznych mediów wizualnych i mediów drukowanych, które można odnieść np. do szerszej problematyki relacji pomiędzy kulturą oralną a piśmienną, czy też do problematyki tzw. wtórnej oralności analizowanej przez Waltera Onga.

W kolejnym bloku zatytułowanym „Prasa: teoria i praktyka” znajduje się pięć tekstów odnoszących się do różnych aspektów dziennikarstwa prasowego. Wiesław Sonczyk podejmuje ważny z teoretycznego punktu widzenia problem konieczności uaktualnienia definicji pojęcia „prasa”. To zagadnienie wydaje się szczególnie istotne w obliczu żywiołowych zmian zachodzących współcześnie w mediach. Inny – praktyczny – aspekt tych przeobrażeń opisuje Joanna Mikosz. Tematem jej tekstu jest charakterystyka zmian zachodzących w zawodzie dziennikarza prasowego oraz wymagań stawianych przed adeptami tego zawodu. Autorzy kolejnych trzech tekstów wykorzystują różne warianty analizy treści, traktując prasę jako obszar badawczy. Beata Czech analizuje sposoby kreowania wizerunku Polski w przedwojennych wrocławskich gazetach. Agnieszka Łukasik-Turecka opisuje przebieg prezydenckiej kampanii wyborczej z 2005 roku toczącej się na łamach polskiej prasy. Analizując artykuły publikowane w trzech wybranych tygodnikach („Polityka”, „Tygodnik Solidarność” i „Wprost”), autorka próbuje odpowiedzieć na pytanie dotyczące specyfiki wykorzystania tego medium podczas walki wyborczej. Maria Czempka zajmuje się natomiast problema-

tyką preprosów publikowanych w prasie. Autorkę interesuje przede wszystkim forma i funkcje publikacji tego typu oraz znaczące przeobrażenia zachodzące w tym zakresie w ostatnich latach.

Kolejny blok tematyczny „Media a rzeczywistość” otwiera tekst Renaty Dopierały dotyczący sposobów manifestowania się prywatności w internecie. Po szczegółowym przeglądzie teoretycznych ujęć problematyki relacji pomiędzy tym, co prywatne a tym, co publiczne, autorka analizuje konkretne sposoby prezentowania prywatności w globalnej sieci (blogi, strony WWW, czaty, grupy dyskusyjne). Sylwia Galanciak zadaje natomiast pytanie o wpływ telewizyjnych programów typu talk show na proces kształtowania „telewizyjnej wspólnoty”. Radosław Kossakowski podejmuje problematykę jednego z wymiarów współczesnej kultury konsumpcyjnej, zastanawiając się, czy „wspólnotowość” proponowana przez współczesne programy telewizyjne wyznacza rzeczywiście nowe formy życia człowieka i w jakim stopniu wzorce kultury konsumpcyjnej kształtują życie codzienne. Michał Przybył podejmuje próbę analizy serwisu sportowego. Autor bada jego wewnętrzną strukturę, styl wizualny, sposoby prezentowania treści, zadając wywodzące się z problematyki medializacji życia społecznego pytanie o wpływ tego przekazu na kształtowanie określonego wyobrażenia o rzeczywistości społecznej. Grażyna Piechota, odwołując się do konkretnego przykładu, podejmuje próbę określenia roli mediów lokalnych w kształtowaniu debaty publicznej. Analizy zawarte w artykule mają stanowić odpowiedź na pytanie, czy media lokalne są w stanie zainicjować i przeprowadzić racjonalną debatę publiczną, która dotyczyłaby spraw i problemów rzeczywiście ważnych dla danej wspólnoty lokalnej.

W ostatnim bloku zamieszczamy recenzje książek i relacje z ważnych wydarzeń naukowych. Joanna Bachura omawia specyfikę scenariuszy radiowych, publikowanych w formie książkowej, zastanawiając się nad specyficznym przekładem tego, co „mówione” na to, co „pisane”. Wiesław Sonczyk omawia książkę na temat jednego z ważniejszych polskich tygodników – „Polityki”. Numer kończymy dwoma relacjami z konferencji naukowych. Magdalena Mateja omawia konferencję „Miasto wielu kultur”, natomiast Monika Worsowicz relacjonuje przebieg trzeciej ogólnopolskiej konferencji poświęconej problematyce dziennikarstwa śledczego.

Mamy nadzieję, że artykuły zamieszczone w niniejszym tomie spotkają się z Państwa zainteresowaniem. Na koniec chcielibyśmy również poinformować o zamieszczeniu czasopisma „Media – Kultura – Społeczeństwo” na liście czasopism punktowanych. Za publikację artykułu w naszym czasopiśmie Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznaje odtąd cztery punkty. Mamy nadzieję, że zwiększy to atrakcyjność naszego czasopisma i zachęci potencjalnych autorów do nadsyłania tekstów. Jest to dla nas ważne, gdyż chcemy, by czasopismo „Media – Kultura – Społeczeństwo” w najbliższym czasie stało się kwartalnikiem.

Wszystkich zainteresowanych publikowaniem w naszym czasopiśmie gorąco zachęcamy do nadsyłania artykułów (mks_redakcja@wshe.lodz.pl). Zapraszamy również do odwiedzenia naszej strony internetowej (www.mks.dziennikarstwo.wshe.lodz.pl). Będziemy wdzięczni za wszelkie komentarze i uwagi krytyczne dotyczące naszych publikacji.